

Rok 1945

1945- 1. ledna

Zesílení posádky četnické stanice.

Od 1. ledna 1945 byla v Cetorazi, k jejímuž obvodu patří zdejší obec, zesílena posádka mužů četnické stanice ze tří na devět.

Nasazení na kopání zákopů v Protektorátě.

Protektorátní vláda vydala prohlášení k obyvatelstvu, aby povolání muži ochotně nastupovali na kopání zákopů proti Rudé armádě, která se již blíží k hranicím Moravy. Mladí muži, kteří byli ze zdejší obce přikázáni na zákopové práce na severní Moravě, byli dne 17. ledna 1945 časně ráno probuzeni šesti četníky, odvedeni na obecní úřad a odtud odvezeni do zajišťovací vazby okresního soudu v Pacově a odtud odvezeni na Moravu.

Byli to : Bohuslav Macko čp. 55

Jaroslav Mašek, čp. 27

Bohuslav Švec čp. 73

Miroslav Vesecký čp. 21

Antonín Vesecký čp. 63

Dne 18.ledna 1945 byli povoláni na zákopové práce: Jaroslav Semrád čp.32 a Alois Papež čp. 20, který se druhého dne vrátil domů.

Dodávka tankového dřeva.

Pro nedostatek tankového dřeva pohonných látek byla auta, hlavně nákladní, přemontována na dřevný plyn. Majitelé lesa dostávali rozpis dodávky tankového dřeva. Počátkem roku 1945 byl ve zdejší obci následující předpis:

Majitel lesa:	Výměra lesa v ha :	Výroba tan. dřeva:
Vel. Dr. Weis	220,70	23
Obec Těchobuz	67,-	67
Anton. Kříženecký čp.17	13	0,25

Zákaz držení drobné hospodářského zvířectva.

Zemědělcům, kteří neměli splněny dodávky, bylo zakázáno držet drobné hospodářské zvířectvo a měli zákaz domácích porážek.

Ubytování uprchlíků.

Rudá armáda postupovala rychle kupředu, neúprosně hnala Němce, zasazujíc jim těžké rány. Německé obyvatelstvo z Moravy, hlavně zámožné rodiny, utíkalo před Rudou armádou k západu.

Okresním úřadem v Pelhřimově bylo nařízeno vyklidit ve škole třídy a připravit je pro ubytování vystěhovalců, tak zvaných „národních hostů“. Ve škole se přestalo vyučovat. Byly vyklizeny místnosti v přízemí. Dětem byly dávány domácí úlohy.

Dne 5. března 1945 byli do zdejší obce přivezeni němečtí uprchlíci z Horního Slezska. Byli to starci, ženy a děti. Ve škole jich bylo ubytováno devět, v hostinci u Najfusů osm a v zámku dvacet tři.

Dne 15. března 1945 byli uprchlíci ze školy přestěhováni do hostince a do zámku a škola měla sloužit k přechodnému ubytování uprchlíků a vojska.

V měsíci březnu a dubnu tohoto roku často projížděly transporty vystěhovalců od Pacova směrem na Mladou Vožici.

František Kuryluk, smrtelné zranění.

Dne 2. dubna 1945 večer opařil se syn šafáře velkostatku František Kuryluk. Byl převezen do nemocnice v Pelhřimově, kde 10. dubna 1945 zemřel. Studoval na Vyšší hospodářské škole v Táboře. Byl to hodný a nadaný hoch. Na poslední cestě na místní hřbitov ho doprovodila všechna mládež z místní obce i okolí.

Vojenský koňský lazaret.

Dne 3. května 1945 přijel do vesnice vojenský koňský „lazaret“. Byli to ranění koně schopní ještě uzdravení. Byli stěhováni před postupující Rudou armádou. Utábořili se v prostranství před školou a na „Ohradě“. Mezi ošetřovateli byli i protektorátní vojáci. Němečtí vojáci si byli již vědomi porážky. V baťohách, které si uschovali v chalupách, měli civilní oblek a čekali na tu chvíli, kdy budou moci zahodit uniformu. Ti, kteří ještě civilní oblek neměli, horlivě jej sháněli.

Dne 5. května 1945 po rozhlasovém oznámení pražského povstání, vojsko se rychle připravilo k odchodu a odjelo směrem k Mladé Vožici.

Stádo ovcí.

Dne 10. dubna 1945 přihnali Němci směrem od Pacova velké stádo černých ovcí v počtu asi sedm set kusů. Zahnali je do stodol velkostatku na „Ohradu“. Zřejmě je nakradli na Slovensku a rychle prchali

před postupující Rudou armádou. Druhého dne pokračovali v cestě směrem na Mladou Vožici.

Blížící se konec války.

O postupující Rudé armádě jsme se dozvídali ze zpráv zahraničního rozhlasu, z českého vysílání „Hovoří Moskva“ a „Volá Londýn“. V těchto zprávách, které byly poslouchány jednotlivě i hromadně sousedy, kteří si důvěřovali, jsme byli informováni, do kterých míst již Němci ustoupili. Zahraniční rozhlas byl poslouchán při dokonale zatemněných oknech, hlas značně zeslaben, aby nebyl slyšet venku, protože byli i takoví lidé kteří dovedli vyhrožovat udáním. Obyvatelstvo bylo nabádáno k ukryvání cenných věcí a potravin před poraženými a loupeživými Němci, kteří ze zoufalství při ústupu vše ničili. Nejdůležitější věci byly zadržovány do různých výklenků ve stavení, do sklepů a podobně. V některých vesnicích počali zhotovovat nouzové kryty. Ve zdejší obci kryty stavěny nebyly.

Když bylo dobyto Brno Rudou armádou, nadšení obyvatelstva se stupňovalo. Všude byl neklid a utajená radost nad porážkou Němců.

Květnové dni.

K mezníkům dějin našeho národa připojuje se i pět dnů květnových roku 1945. Porobený národ ochuzený o tisíce svých synů a dcer zahynulých na popravištích v koncentračních táborech , v žalářích a plynových komorách , o němž se Němci domnívali, že jest již ubit, změnil se v květnových dnech v jedinou armádu odboje, vrhající se takřka s holýma rukama do nerovného, nakonec však vítězného boje. Znovu ožil bojový duch slavných „Božích bojovníků“, aby v Praze i po venkově svedl poslední rozhodný zápas s odvěkým nepřítelem.

1945- 5.května

Pražské povstání.

Zprávu o pražském povstání přinesl pražský rozhlas dne 5. května 1945. Po vyslechnuté zprávě lidé začali pobíhat po návsi a z každé tváře bylo možno číst vzrušení.

Velký rozruch nastal také v německém vojsku ubytovaném v této době v naší vesnici(vojenská koňská nemocnice). Nastalo rychlé svolávání mužů a v krátké době odjížděli z obce směrem na Mladou Vožici.

V obci ustala veškerá práce. Všichni seděli u rozhlasových přijímačů a s utajeným dechem čekali na zprávu rozhlasu. Poslouchalo se ve dne i v noci. Československé vlajky počaly se objevovat nad střechami. Byly strhávány německé nápisy a trhány vlajky s hákovým křížem. K tomu zděšeně přihlíželi němečtí uprchlíci, kteří byli v obci. Tito, ubytovaní ve škole, rychle přecházeli do zámku, kde je hlídali vojáci.

Dne 6. května, kdy pražský rozhlas volal o pomoc, lid byl sklíčen a mnohá vlajka se stáhla z obavy před zuřícími a prchajícími Němci.

Leskovic.

Téhož dne 6. května, došla do vsi zpráva o řádění nacistických vrahů v obci Leskovicích ,kde bylo

zabito 25 lidí, úplně vypáleno 31 domů a částečně vypáleno 6 domů.

Lejčkov.

Velmi těžce byla postižena i obec Lejčkov. V této obci vypálili esesáci 8 stavení a povraždili 24 obyvatel

Konec druhé světové války.

Dne 8. května 1945 v berlínském předměstí Karlshorstu podepsal bývalý náčelník štábu vrchního velitelství wehrmachtu generál Keitel za přítomnosti představitelů SSSR, USA, Velké Británie a Francie definitivní akt o bezpodmínečné kapitulaci Německa. SSSR spolu se spojenci protihitlerovské koalice dosáhl historického vítězství nad hitlerovským Německem. Tím skončila v Evropě druhá světová válka, která trvala pět let osm měsíců.

Ztráty na lidech ve druhé světové válce.

Druhá světová válka byla nejstrašnější válkou v dějinách lidstva. Jestliže v první světové válce bylo do války zataženo 33 států a v armádách bojovalo 74 milionů lidí, ve druhé světové válce bojovalo 110 milionů lidí ze 72 států. Počet mrtvých, raněných a nezvěstných činil ve druhé světové válce 23 417 000. Sovětský svaz ztratil na mrtvých 6 115 000, Spojené státy 325 464 a Velká Británie 247 723. Veliké ztráty utrpělo také Polsko, které jen v koncentračních táborech ztratilo přes 3 000 000 lidí.

1945- 9. května

Útěk německých vojsk.

Dne 9. května 1945 po silnici směrem od Pacova prchalo před Rusi poražené německé vojsko. Hlavně pušek připravených k výstřelu čněly z aut. Nikdo jim nekladl odpor a tak pokračovali směrem k Mladé Vožici. Cíl jejich byl hledat útočiště na západě u americké armády.

1945- 10. května

Rudá armáda v Pacově.

Do Pacova dorazila Rudá armáda dne 10. května 1945. Za Pacovem na silnici směrem k Cětorazi došlo s Němci k přestřelce při které byl zastřelen na ruském tanku Humeš z Bratřic, úředník hospodářského družstva v Pacově. V Cětorazi byl zastřelen Němci pošmistr Mašát a jeho synovec Janžura Jiří, syn učitele Jiřího Janžury, který byl vězněn v koncentračním táboře.

Rudá armáda v naší obci.

Do naší obce přijeli první vojáci sovětské armády dne 10. května 1945 v poledních hodinách, přesně v 11 hodin, 50 minut. Přijeli v osobním autu. byli to důstojníci Rudé armády. Zastavili u pomníku na

návsi a vystoupili z auta. Jako první v obci uvítala je paní Františka Boušková, manželka obchodníka z čp. 33. Také první pohostila naše Osvoboditele. Lidé s rozjařenou tváří přibíhali k autu, tiskli jim ruce a objímali je. Nezdrželi se dlouho. Pokračovali ve směru na Mladou Vožici. Téhož dne přišli telefonisté.

Dne 11. května projíždělo vesnicí po celý den vojsko Rudé armády. I další dni projížděla vesnicí Rudá armáda, naše osvoboditelka. Lidé nepracovali, vítali nové a nové oddíly Rudé armády, vojíny hostili a poskytovali jim nocleh.

Odzbrojené německé vojsko.

Dne 12. a 13. května 1945 viděli jsme opět nový obraz německé armády. Po silnici, směrem od Mladé Vožice, unaveně se vlekla odzbrojená německá armáda do repatriačního tábora zřízeného v Pacově, který se rozkládal za městem po obou stranách silnice k Eši. Bylo v něm soustředěno kolem 40 tisíc zajatců.

Hlídky.

V obci byly zavedeny denní a noční hlídky, pro které byly přivezeny vojenské pušky z Pacova. Hlídky měly za úkol pozorovat pohyb poražené armády, aby nedocházelo ke krádeži a zhárství. Němečtí vojáci, kteří se potulovali po krajině, byly sbíráni a odváděni do zajateckého tábora v Pacově.

Oběti druhé světové války.

Podle neúplných zpráv švýcarských utrpělo lidstvo za druhé světové války tyto ztráty: na bitevních polích 32 miliony, při leteckém bombardování 15 až 20 milionů, hromadnými popravami a umučením v koncentračních táborech 26 milionů, zraněných a zmrzačených bylo 29 a půl milionu, vězněno, deportováno nebo evakuováno bylo 45 milionů lidí. 30 milionů bytů bylo úplně zničeno, takže 150 milionů osob je bez přístřeší, trpí hladem a epidemickými nemocemi. Může si ještě někdo přátí nové války?

Ilegální místní národní výbor.

Řízení obce ujal se ilegální místní národní výbor, který byl ustaven ještě za okupace, jehož předsedou byl Josef Bárta čp. 13. Staral se o udržení pořádku v obci, usměrňoval mnohé občany, kteří si chtěli v těchto převratných dnech vyrovnávat „osobní účty“. Podařilo se mu, že radost z osvobození nebyla kalena žádnými výstřednostmi.

Dr. Otto Weiss.

V převratových květnových dnech 1945 Dr. Otto Weiss, spolumajitel velkostatku Pacov a

Těchobuz, byl zabit na útěku z Pacova. Pravděpodobně chtěl odjet na Choustník.

Místní národní výbor. Volba.

Obecní úřady, které dosud vedly správu obce, se zrušují a zřizují se místní národní výbory v obcích, v okrese okresní národní výbor. Zrušen titul starosta obce a zaveden titul předseda místního národního výboru. V okrese zrušen titul okresní hejtman a zaveden titul předseda okresního národního výboru. Někteřím občanům, kteří vládli v Protektorátě a kteří nebyli vzati do ilegálního národního výboru a kterým byl trnem v oku jeho předseda Josef Bárta, byli to jeho odpůrci když vykonával v první republice starostenský úřad, sestavili kandidátku a pozvali občany k volbě ke Kohoutkům čp.9 na den 21.května 1945. Kandidátka zněla na uvedené občany, kteří byli zvoleni.

- 1.) Kohoutek Josef čp.9
- 2.) Němec Josef čp. 70
- 3.) Šustr Bohumil čp. 37
- 4.) Papež Prokop čp. 20
- 5.) Vojna František čp. 48
- 6.) Kříženecký Antonín čp. 17
- 7.) Albrecht František čp. 68
- 8.) Kohoutek Václav čp. 40
- 9.) Klír František čp. 6
- 10.) Papež Jan čp.25
- 11.) Petrásek Josef čp.22
- 12.) Macko Bohuslav čp.55

Téhož dne 21.5.1945 byla ustavující schůze, ve které byl zvolen předsedou místního národního výboru Josef Kohoutek čp.9, který byl po celou válku starostou obce. Prvním místopředsedou zvolen Josef Němec, pošmistr, druhým místopředsedou Bohumil Šustr čp. 37.

1945- 10.května

Návrat československé vlády.

Sotva utichly poslední výstřely, vítala Praha první československou vládu, která přilétla již 10.května 1945 v sovětských letadlech na kbelské letiště. Doprovázel ji maršál Malinovský a sovětský vyslanec A.V. Zorin.

1945- 16.května

Návrat prezidenta republiky Dr.Edvarda Beneše.

Již 16. května 1945, po více než šesti letech vyhnanství, vkročil na půdu hlavního města Prahy na Wilsonově nádraží milovaný a všemi nadšeně a srdečně vítaný prezident Československé republiky Dr.

Edvard Beneš.

První československá armáda v Praze.

Den na to, dne 17. května 1945, vpochoďovala do Prahy první československá armáda generála Svobody, která přišla ze Sovětského svazu, kde bojovala přes dvě léta po boku slavné Rudé armády.

Revoluční gardy.

A v den šedesátiprvních narozenin presidentových, dne 28. května 1945 pochodovaly závěrem revolučního měsíce na prvním nádvoří Pražského Hradu před presidentem Budovatelem revoluční gardy.

Z projevu presidenta Dr. Beneše k československému národu v květnu 1945.

Vracejíte se - vláda i já - dnes domů z exilu a z války, můžeme se ctí i sebevědomím říci svému lidu, že jsme uhájili jeho čestné místo mezi národy ostatními a historie této války nám to jistě potvrdí. Naše národní a státní dějiny budou opět vykazovat z průběhu druhé světové války řadu činů vojenských, politických a diplomatických, které nás důstojně obohatí a které znovu potvrdí naši velikou tradici národní, českou a slovenskou, naši demokratickou ideologii dřívější i naši dnešní velikou tradici slovenskou, a ovšem i naši mravní posici jak v naší dřívější historii, tak i v historii Evropy a světa dnešního.

A proto svou budoucnost si znovu přisahejme: zůstaneme vždycky věrni svým velikým tradicím českým a slovenským, zůstaneme věrni svým lidovým, demokratickým a svým sociálním ideálům naší revoluční doby a zůstaneme věrni své družbě, své spolupráci a svým ideálům naší nové a společně prolitou krví posvěcené slovanské politiky s velkým národem ruským a ostatními národy slovanskými.

Josef Bárta zabit granátem.

Dne 5. června 1945 v šest hodin třicet minut našla manželka Josefa Bárty čp.13 pod kůlnou ruční granát. V domnění, že je to petrolejový kahánek, jehož podobu předmět měl, přinesla jej do kuchyně, kde se její manžel připravoval na pole. Odešla z kuchyně na dvůr za další práci. V zápětí zazněla z kuchyně ohlušující rána, která byla slyšet po celé vesnici. Po otevření dveří byla místnost plná dýmu a Josef Bárta ležel mrtev na zemi. V této místnosti ležel v posteli jeho syn, který nebyl střepinami zasažen. Pravděpodobně ani Josef Bárta v přinesené výbušnině nepoznal, že je to granát. Zda s ním manipuloval nikdo neví, protože byl v místnosti pouze s chlapcem, který ještě spal. Granát tam zanechala pravděpodobně ruská nebo ustupující německá armáda, která byla v této usedlosti ubytována.

Jmenovaný byl dlouholetým pracovníkem domkářů a malorolníků známý v celém okrese. Byl členem představenstva hospodářské záložny v Pacově, zakládajícím a činným členem ochotnického spolku Bolzano, místním důvěrníkem včelařského spolku. Byl všude, kde se jednalo o prospěšnou věc celku. V době od 5. července 1933 do května 1938 byl starostou obce. Příkladil se, aby šindel na kapli-

rotundě u hřbitova, který byl již shnilý a do kaple teklo, byl odstraněn a kaple byla pokryta plechem. Jeho zásluhou byla památeční stavba uchována. Elektrizace obce byla rovněž jeho dílem. Postaral se o to, aby do obce byl zaveden telefon. Jako člen výboru pro postavení pomníku padlých ve světové válce se velmi přičinil o jeho postavení.

Jako starosta obce měl v obecním zastupitelstvu několik odpůrců, kteří se vždy ve schůzích stavěli proti jeho veřejněprospěšným návrhům. Vše, co pro dobro všech vykonal, musel těžce probojovat. V roce 1945 byl prvním předsedou místního národního výboru.

Byl to jeden z těch pracovitých, nenáročných českých lidí, který sledoval vždy zájem celku, aniž by stavěl svoji osobnost do popředí. Budiž čest jeho památce. Jest nutné ještě poznamenati, že za vše, co pro obec vykonal, poděkovala mu nad rakví paní Marie Šustrová, čp. 37. Z obecních funkcionářů se nenašel ani jediný, který by tak byl učinil, ač to byla jejich svatá povinnost.

1945- 24. června

Rolnická komise.

Dne 24. června 1945 byla ustavena ve zdejší obci rolnická komise. Jejím úkolem bude rozdělení půdy velkostatku mezi drobné zemědělce. Jejím předsedou byl zvolen Václav Kohoutek čp.40.

Do rolnické komise byli jmenováni ve schůzi dne 24. června 1945 následující občané:

- 1) Václav Kohoutek čp. 40
- 2) Jan Mládek čp. 36
- 3) Vojtěch Sláma čp. 4
- 4) František Kohoutek čp. 54
- 5) František Dufek čp. 66
- 6) František Bouška čp. 33
- 7) Bohumil Šustr čp. 37
- 8) Alois Novotný ,kovář čp. 61
- 9) Petr Strnad čp.24
- 10) František Valeška čp. 51

Rolnická komise se sešla k ustavující schůzi dne 1. srpna 1945 v hostinci u Najfusů, ve které komise byla rozšířena o dva členy a zvoleni byli funkcionáři. Do místní rolnické komise byli dodatečně jmenováni :

Alois Kratochvíl čp.46

Antonín Dospiva čp. 34

Zvoleni:Václav Kohoutek čp.40- předseda

Jan Mládek čp. 36 - místopředseda

Antonín Dospiva čp. 34 - jednatel

Bohumil Šustr čp. 37- delegát do okresní rolnické komise.

Členové místní rolnické komise: Petr Strnad čp. 24

František Valeška čp. 51

Vojtěch Sláma čp. 4

František Dufek čp.66

František Kohoutek čp.54

Alois Kratochvíl čp.46

Náhradníci: František Bouška čp.33

Alois Novotný čp.61

Uchazeči o půdu byli vyzváni ,aby si podali přihlášky o půdu u předsedy místní rolnické komise do 4. srpna 1945.

Jednatel místní rolnické komise napsal na titulní list sešitu jednacích zápisů toto:

„Jsme vděčni osudu, že nás postavil do doby dění, do doby vrácení všeho českého Čechům, do doby éry slovanské. Práce naše je zodpovědná, kterou neprovádí každá generace, proto musí být poctivá a čestná“!

Přidělování půdy.

Půda byla přidělována podle přednostenského práva. Na prvním místě byli deputátníci , na druhém zemědělstí dělníci pracující dosud na velkostatku, na třetím ostatní uchazeči z řad bezzemků a menších rolníků.

Uchazeči s přednostním právem.

Deputátníci:

Jan Novotný čp.2

Josef Vaněček čp.65

Vojtěch Sláma čp.4

Zemědělstí dělníci, kteří připadali v úvahu při přidělování zemědělské půdy:

Jan Mládek čp. 36

Josef Větrovec čp. 30

František Valeška čp. 51

Josef Veselka čp.65

Karolína Bílková čp.8

Anna Mikulová čp.30

Anežka Vesecká čp.64

Anna Jechová čp. 47

Božena Jechová čp.47

Markéta Pačayová čp.28

Marie Primusová čp.16

Marie Kohoutková čp. 40

František Procházka čp.30

V této době byl veliký hlad po půdě. Většina žadatelů chtěla co nejvíce, nejlepší a nejbližší pozemky. Z jedné rodiny bylo i několik uchazečů. Bylo hodně nesvárů a hašteření. Místní rolnická komise měla mnoho práce a práci ztíženou tím, že nemohla všem žadatelům splnit jejich přání. Mnozí, kterým byla půda přidělena se vystěhovali a pozemky byly přidělovány opět jinému. Proti mnohým přidělům bylo podáváno odvolání k okresní rolnické komisi. Místní rolnická komise opět měnila přiděly ve prospěch toho kdo měl větší přednost. A kdyby byl ve vesnici ještě jeden velkostatek, byl by také rozebrán.

Střílení do zajatců

Dne 16. června 1945, kdy šel transport zajatců směrem od Františkova k Těchobuzi, bylo z lesa „U Prajzů“ vystřeleno neznámým pachatelem do hloučku a jednomu zajatci byla prostřelena noha. Byl odvezen k ošetření do Pacova.

1945- červenec

Týdeník „Z mého kraje“.

Městský národní výbor v Pacově počal v měsíci červenci 1945 vydávat pacovský týdeník „Z mého kraje“, který má být mluvčím snah města a celého okolí.

Sbírka pro sociální pomoc.

Dne 15. července 1945 byla v obci uspořádána sbírka ve prospěch sociální pomoci, která vynesla 3 480 Kč.

Postupimská konference.

Postupimská konference se konala v Cecilienhofu u Postupimi ve dnech 17 .července až 2. srpna 1945. Nejpodstatnější část výsledků konference je věnována zásadám poválečného Německa.

Pro Československo obsahuje Postupimská dohoda zejména významné ustanovení o odsunu německého obyvatelstva z Polska, Československé republiky a Maďarska, což mělo znemožnit, aby bylo tohoto obyvatelstva jako páté kolony v uvedených zemích opět zneužito.

Němečtí zajatci na práci u rolníků.

Dne 21. července 1945 přivezl Josef Kohoutek čp.9 z Pelhřimova dva německé zajatce na práci, kteří mu za tři dni uprchli.

Dne 3. října 1945 bylo přivezeno pět zajatců na práci do statku, jeden zajatec byl přidělen Janu Papeži čp.20.

Dne 13. října 1945 přivezl na práci opět dva zajatce rolník Josef Kohoutek čp. 9.

Rusové v Tallenberku.

Do dvora Tallenberk byl přihnán ruským vojskem hovězí dobytek v počtu asi 120 kusů Mezi dobytkem byla slintavka a kulhavka. Byl denně odporážen a odvážn za ruskou armádou. Obsluhovali jej ruští repatrianti. Na pozemcích velkostatku sušili otavu luční i jetelovou a uskladňovali ji do stohů. Později otavu lisovali a odváželi. Také oves z jednoho pole sklídili, vymlátili a odvezli zrno i slámu.

Svaz české mládeže.

Ve dnech 5. až 7. července 1945 se mladí ze všech krajů republiky sešli ke svému manifestačnímu a pracovnímu sjezdu. Rámec sjezdu tvořila tradiční radhoštská pouť, sportovní hry a kulturní vystoupení. Základní myšlenkou ,jíž bylo prodchnuto velké shromáždění mládeže byla myšlenka jednoty. Jejich vůli výstižně vyjádřila hlavní sjezdová resoluce. „Zástupci mládeže všech okresů a krajů na prvních pracovních poradách na Radhošti projevují neochvějnou vůli české mládeže k jednotě. Tuto jednotu nám nikdo nenadiktoval. Sami jsme ji vytvořili v době okupace, utvrdili ji v ilegálním boji, v květnové revoluci, uhájili a uhájíme ji proti všemu záškodnictví a neporozumění“.

V červenci tohoto roku i mládež zdejší obce uznala nutnost jednoty a založila místní skupinu Svazu české mládeže. Jejím zakladatelem jsou František Klír čp.6, Miloslav Vesecký čp.21, Bohuslav Macko čp.55 a Ludmila Bártová čp.13.

Spolková místnost jim byla přidělena místním národním výborem v místním zámku. První výbor byl jmenován z následujících členů.

František Klír čp.6- předseda

Miloslav Vesecký čp.21- místopředseda

Josef Buřič čp.62 - jednatel

Bohuslav Macko čp.55 - pokladník

Alois Papež čp. 20- politický referent

Václav Šustr čp.37- technický referent

Bohuslav Strnad čp.24- sociální referent

1945- 22. července

Lidová veselice.

V neděli dne 22. července 1945 pořádal Svaz české mládeže na oslavu zahájení žní „lidovou veselici“ v hostinci u Najfusů. Byla to první taneční zábava po dlouhé době okupace. Hrála místní dechová hudba kapelníka Jana Pokorného čp.29.Vstupné bylo 15 korun.

Německý majetek.

Okresní národní výbor v Pelhřimově, úřadovna Pacov, svolal v Těchobuzi na den 30. července 1945 schůzi, na které byl objasněn postup při rozdělování konfiskovaného majetku Dr. Weisse v Těchobuzi.

1945- srpen

První výbuch atomové bomby.

Dne 6. srpna 1945 v 8 hodin 15 minut svrhlo americké letadlo nad japonským městem Hirošimou atomovou bombu. Bylo to první použití této strašné zbraně moderní techniky. Půlmilionové město bylo zničeno a výbuch si vyžádal nesmírné lidské oběti. Bomba byla svržena na přímý rozkaz prezidenta Trumena. Byla to demonstrace vojenské síly Spojených států amerických před celým světem, především před Sovětským svazem, neboť v této době již puma neměla ve válce proti Japonsku vojenský význam.

Druhá atomová bomba.

Nesmírné oběti na lidských životech byly v Nagasaki, kde byla puma svržena 9. srpna 1945.

Vojenská akce Sovětského svazu proti Japonsku.

Na Jaltské konferenci velmocí se Sovětský svaz zavázal, že zahájí bojové akce proti Japonsku do tří měsíců po skončení války v Evropě. Stalo se tak 9. srpna 1945, kdy sovětská vojska tří frontů zahájila postupnou likvidaci Kvantunské armády.

Sovětský svaz vypovídá válku Japonsku.

Dne 10. srpna 1945 vypověděl Sovětský svaz válku Japonsku.

Odvoz zařízení ze zámku.

Dne 9. srpna 1945 byl odvážen nábytek ze zdejšího zámku do Pacova. Výběr nábytku řídil pan Jan Zoubek, správce musea v Pacově. Bylo zde několik cenných starých skříní a truhel malovaných českým ornamentem, které sháněl po vesnicích v okolí pan Vasil Kuryluk, šafář velkostatku, na přání paní Weissové.

V zámku zůstaly jen věci bezcenné. Občané proti tomuto počínání reptali, proto druhé auto bylo nakládáno za asistence vojáků. Jak bylo s tímto nábytkem naloženo není nám známo.

1945- 13. srpna

Zadržení němečtí vojáci.

Němečtí vojáci se dosud toulají po krajině a ukrývají se v lesích. Rusové ubytovaní v Tallenberku, zadrželi dne 13. srpna 1945 tři německé vojíny. Dopravili je do Pacova.

Dožínková veselice.

Místní skupina Svazu české mládeže pořádala dne 26. srpna 1945 na ukončení žní „dožínkovou veselici“. Hudba místní dechová kapelníka Jana Pokorného.

1945- 16. srpna

Národní správa nad majetkem Dr. Weisse.

Výměrem ze dne 16. srpna 1945 č. 3- 1a- 999/1- 1945 zavádí Zemský národní výbor v Praze ve smyslu ustanovení § 2- 7 dekretu presidenta republiky ze dne 19. května 1945 národní správu na majetek :Dr. Adolf Weiss-Tessbach(jednou čtvrtinou), Dr. Otta Weiss- Tesbach (jednou čtvrtinou), Marie Weiss- Tessbach (jednou čtvrtinou), Dr. Felicitas Ordner roz. Tessbach (jednou čtvrtinou) se živým i mrtvým inventářem.

Současně jmenoval Zemský národní výbor v Praze pro tento majetek pana Františka Kazdu, lesního u bývalého majitele Dr. Weisse národním správcem.

Soupis zbylého majetku v zámku.

Místní národní výbor ve svhůzi konané dne 5. září 1945 se usnesl, aby členové Svazu české mládeže provedli soupis zbylého majetku v zámku.

Pokus o zřízení újezdní měšťanské školy.

Místní národní výbor v Těchobuzi donucen členy svazu české mládeže, usnesl se dne 11. srpna 1945 aby místní zámek byl přidělen místní obci pro zřízení újezdní měšťanské školy. Obce, které by přicházely v úvahu, to jsou Zhoř, Zadní Stráž, Pojbuky, Bradáčov, Velký a Malý Ježov, Smilovy Hory, Salačova Lhota pro osadu Malá a Velká Černá, byly pozvány na společnou schůzi na den 19. srpna 1945, která se konala v zámku. Pozvaní zástupci obcí se sešli. Zástupce Smil. Hor Míka, správce lihovaru oznámil, že již jejich obec podala ministerstvu školství žádost o zřízení újezdní měšťanské školy. Zástupce Velkého Ježova Čeněk přiklonil se ke Smilovým Horám. Ostatní zástupci obcí byli pro Těchobuz. Předseda místního národního výboru Josef Kohoutek, který se této schůzi vůbec nezúčastnil, ani celá rada místního národního výboru neměli na této věci celkem zájem. Předseda přímo řekl, že je proti zřízení újezdní měšťanské školy v Těchobuzi. Jednání další v této věci bylo ponecháno členům Svazu české mládeže. Ludmila Bártová a František Klír jeli k jednání na ministerstvo školství, kam byla podána žádost, ale byli brzy vyřízeni. Bylo jim oznámeno, že újezdní měšťanská škola bude zřízena ve Smilových Horách a tím že Těchobuz nepřipadá v úvahu. Bude-li místní národní výbor v Těchobuzi takto pokračovat v práci, půjde obec dozadu a ne kupředu jak by měla jít.

1945- 26.srpna

Změna poštovního úředníka.

Dne 26. srpna 1945 předal Josef Němec poštovní úřad Stanislavu Mrázkovi, který u něho byl v zácviku od 6. srpna 1945. Přestěhoval se s rodinou do Miličína.

Josef Buřič, onemocněl tyfem.

Josef Buřič čp. 62, obchodní příručí u firmy Bratří Ledererové v Pacově, onemocněl tyfem. Byl odvezen dne 5. srpna 1945 do nemocnice v Pelhřimově. Rovněž šofér od této firmy onemocněl tyfem. Tyf byl rozšířen v zajateckém táboře v Pacově.

1945- 2. září

Ukončení druhé světové války na dálném východě.

Dne 2. září 1945 bezpodmínečnou kapitulací japonských vojsk skončila druhá světová válka na dálném východě, která začala útokem japonských leteckých i námořních sil na americkou vojenskou základnu Pearl Harbour 7. prosince 1941. Po tomto útoku oficiálně vyhlásily Spojené státy a Velká Británie válku Japonsku a Japonsko oběma velmocem 8. prosince 1941.

1945- 18.září

Rybníky.

Dne 18. září 1945 bylo oznámeno místnímu národnímu výboru v Těchobuzi, že československý stát uplatnil nárok na veškeré rybníční hospodaření velkostatku Pacov. Tím jsou všechny rybníky vyjmuty z přidělování soukromým i veřejnoprávním zájemcům.

Rybníky byly předány formou dlouholetého pachtu k obhospodařování „Rybníčnímu družstvu pro soudní okres pacovský, zapsané společenstvo s r. o. v Pacově“.

Do uvedeného družstva se mohli přihlásit i místní občané. Zápisné činilo 100Kč, jeden podíl 1 000 Kč. Jednotlivec mohl upsati nejvíce pět podílů.

Dne 14. října 1945 byl první výlov rybníků Loudal, Smíchov a Kněžský.

Zakarpatská Ukrajina.

Mezi vládou Sovětského svazu a Československou republikou byla podepsána smlouva o Zakarpatské Ukrajině. Podle této smlouvy byla Zakarpatská Ukrajina vtělena do odvěké vlasti -Ukrajinské sovětské socialistické republiky. Tím poprvé v dějinách Československé republiky byla vytvořena společná hranice mezi oběma spojeneckými státy(podle smlouvy ze dne 12.12.1943) v délce téměř 100 km. Tato skutečnost podstatně přispívá k zajištění bezpečnosti Československé republiky.

Znárodňovací dekrety.

Dne 24. října 1945 podepsal prezident republiky Dr. Edvard Beneš znárodňovací dekrety o znárodnění bank a klíčového průmyslu.

Obnovení měny.

Dne 18. října 1945 byl podepsán dekret presidenta republiky o obnovení československé měny. Měnovou jednotkou na celém území Československé republiky je počínajíc dnem 1. listopadu 1945 československá koruna - její označení Kčs.

Dosavadní papírové peníze znějící na koruny označené K-, přestávají býti od 1. listopadu 1945 zákonným platidlem. Drobné mince zůstaly nadále platidlem.

Všechny vklady jakéhokoliv druhu jsou počínajíc dnem 1. listopadu 1945 vázány. Tímto dnem přestává také jejich úrokování.

Ve dnech od 29. října 1945 do 4. listopadu 1945 každé fyzické osobě byla vyměněna u výměnných míst částka 500 Kčs.

Do 31. prosince 1945 mohl dlužník , pokud šlo o částky vyšší než 100 K, vyrovnati převodem ze svého vázaného vkladu na vázaný vklad věřitelův.

Nový stabilizační kurz Kčs pro tuto dobu je stanoven na 50 Kčs za americký dolar a 200Kčs za anglickou libru sterlingů.

Dekrety o znárodnění.

Dne 25. října 1945 konala se v Praze mohutná manifestace lidu na Václavském náměstí ,na které byly slavnostně vyhlášeny dekrety o znárodnění bank, pojišťoven, hutí, dolů, závodů nad 500 zaměstnanců a některých závodů nad 150 zaměstnanců. Tímto bylo z rukou kapitalistů odňato 100 % báňského a hutního průmyslu, 99% průmyslu energetického .77 % chemického a 73 % kovoprůmyslu.

Zvýšení cen v živočišné výrobě.

Ministr zemědělství J. Ďuriš oznámil 9. října 1945 rozhlasem zvýšení cen v živočišné výrobě. Zemědělcům do 20 ha orné půdy podle jakostních tříd základní výkupní ceny se zvyšují: u volů a jalovic na 9 až 18 K, u býků na 8,50 K až 17,50 K, u krav na 8 K až 17 K. Za zvlášť dobrou jakostní třídu přiznává se ještě příplatek u volů, jalovic a býků 2 K a u krav 1 K. U jatečných telat se ceny zvyšují na 8 K až 15 K, u jehňat, skopců, beranů a ovcí na 10 K až 15 K, u jatečných prasat na 18,50 až 22,50 K.

Pro zemědělce nad 20 ha a nad 50 ha orné půdy se ceny rovněž velmi zvýší, i když z výkupních cen odvedou do státní pokladny zemědělci nad 20 ha 1 K nad 50 ha 2 K, u prasat odvedou 1,50 K až 3 K. Tyto srážky slouží na umožnění vyššího zvýšení cen pro zemědělce do 20 ha.

Výkupní ceny hus a kachen a to již s platností od 1. září 1945, se zvyšují jednotně na 43 K bez srážek.

Cena mléka se zvyšuje na 3,25 K, při čemž zemědělci nad 20 ha odvedou do státní pokladny 0,30 K a nad 50 ha 0,60 K.

Ceny vajec se jednotně a bez srážek zvyšují u slepic na 35,40 K za 1 kg netto váhy, u kachen na 26 K za jeden kg čisté váhy.

Zvýšení cen mléka činí až o 93 % a cen vajec až o 135 %.

Národní správa nad zámkem.

Místní národní výbor ve schůzi konané dne 27. listopadu 1945 jmenoval národním správcem zámku Svaz české mládeže v Těchobuzi. Zdá se, že k takovému usnesení neměl místní národní výbor práva, protože národní správce byl již jmenován zemským národním výborem.

Včelařství.

Ke konci roku 1945 je v obci dvanáct včelařů, kteří vlastní devadesátjedno včelstvo.

Týdeník z mého kraje.

Koncem roku ministerstvo informací zastavilo vycházení týdeníku místního národního výboru v Pacově „Z mého kraje“.

Zvýšení ceny mléka.

Od 1. prosince 1945 je stanovena cena mléka, dodaného výrobcem mlékárně o tučnosti 3,6 %, částkou 4,50 Kčs za jeden litr franko sběrna.

Pokud samoty neb odlehlá místa dodávají selské máslo, platí výkupní cena za 1 kg franko sběrné místo 74,-Kčs.

Maloobchodní cena při nákupu mléčných výrobků:

čajové máslo za 1 kg	88,10 Kčs
selské máslo za 1 kg	82,50 Kčs
přepuštěné máslo za 1 kg	111,00 Kčs
měkký tvaroh za 1 kg	21,00 Kčs
tvrdý tvaroh za 1 kg	25,50 Kčs

Pokud zemědělci prodávají plné syrové mléko přímo spotřebiteli, je stanovena cena za jeden litr 5,50 Kčs.

Ceny jatečného dobytka.

Nejvyšší úřad cenový svou vyhláškou ze dne 3. prosince 1945 stanovil nové ceny jatečného dobytka všeho druhu takto:

Druh jateč.	jakostní třída				
dobytka a)	b)	c)	d)		
do Kčs	do Kčs	do Kčs	do Kčs		
voli	21,-	19,-	16,-		11 až 13
jalovice	21,-	19,-	16,-		11 až 13,-
býci	20,50,-	18,50,-	15,50,-		10,50 až 12,50
krávy	20,-	18,-	15,-		10,- až 11,-

Z těchto výkupních cen sráží se chovatelům hospodařícím:

- a) na více jak 20 ha až 50 ha orné půdy 1 Kčs z 1 kg živé váhy,
- b) na více jak 50 ha orné půdy 2 Kčs z každého kilogramu živé váhy.

U prasat stanoví se ceny podle váhové třídy v kilogramech živé váhy takto:

do 70 kg : do 23,70 Kčs, nad 70 kg do 110 kg : do 27,20 Kčs, nad 110 kg : do 29,70 Kčs.

Rovněž tady provádí se srážky podle velikosti závodů jako u cen hovězího dobytka.

Nová úprava cen vajec.

Cena za jeden kilogram čerstvých slepičích vajec domácího původu je stanovena nejvyšším úřadem cenovým na 44,20 Kčs.

Cena včelího medu.

Jeden kilogram včelího medu dodaného sběrně platí se 40 Kčs, prodaného přímo spotřebiteli platí se 55 Kčs.

Ceny obilí ze sklizně 1945.

Ceny obilí jsou stanoveny podle jakosti a odstupňovány podle velikosti zemědělského závodu.

Skupina A (zemědělské závody o výměře nad 50 ha orné půdy.)

Skupina B (zemědělské závody o výměře od 20 ha do 50 ha).

Skupina C (zemědělské závody do 20 ha).

jakostní váha	druh obilí	skupina A	skupina B	skupina C
korun				
79	pšenice	242,-	258,-	280,-
76		238,-	254,-	276,-
75		234,-	250,-	272,-
69	žito	242,-	258,-	280,-
68		234,-	253,-	275,-

Ceny obilí.

jakostní váha kg	druh obilí	skupina A	skupina B	skupina C
59 a nižší	ječmen krmný	183	194	210
66 a vyšší	ječmen průmyslový	194	207	225
60- 65	ječmen průmyslový	190	203	220
50 a vyšší	oves	190	203	220
49 a nižší	oves	188	200	215

1945- 21. prosince**Volba místní školní rady.**

Dne 21. prosince 1945 provedl místní národní výbor volbu místní školní rady.

Zvoleni: Karel Bednář ,čp. 10

2) Jan Papež ,čp. 25

3) Josef Petrásek čp.22

4) Jindřich Simandl čp. 49

Náhradníci:1) František Albrecht čp.68

2) Antonín Kříženecký čp. 17

3) Václav Kohoutek čp. 40

Za školu vstupuje do místní školní rady řídící učitel Alois Morava. Předsedou zvolen Karel Bednář.

Zrušené gymnasium v Pelhřimově bylo opět obnoveno. Název „hlavní školy“ který byl převzat po vzoru německém, byl zrušen a obnoven starý název „měšťanská škola“. Vyučování němčiny bylo zastaveno na všech školách. Od 6. postupného ročníku zavedeno bylo povinné vyučování ruskému jazyku. Současně bylo zavedeno vyučování dějepisu, které bylo po dobu okupace zakázáno.

Všechno žactvo ,6. až 8. postupného ročníku, kterému v době okupace nebylo umožněno navštěvovati měšťanskou školu, mohlo přestoupiti ještě ve školním roce 1944/45 do této školy.

Ze zdejší školy přestoupilo do měšťanské školy v Pacově 9 žáků. Žáci byli zařazeni do těch tříd, kam patřili podle postupných ročníků.

Dozor nad lidovými obecními knihovnami.

Dozorem nad lidovými obecními knihovnami byl pověřen František Fried, okresní knihovnický inspektor.

Počet žactva ve škole.

Na počátku školního roku 1945- 46 bylo ve zdejší škole 35 žáků. Během roku přistěhoval se jeden žák, 3 žáci se odstěhovali s rodiči do pohraničí.

Školní sběr.

Žáci zdejší školy sebrali: 22,80 kg šípkových plodů

1030 kg kaštanů

45 kg makovic

21,70 kg maliníku

Politické strany v obci.

Po osvobození naší vlasti od německé nadvlády byly státem uznány čtyři politické strany.

Byly to:1) Komunistická strana československa

2) lidová strana

3) sociálně demokratická strana

4) národně socialistická strana

Komunistická strana československá byla ve zdejší obci založena dne 24. června 1945. Prvním jejím předsedou byl František Dufek čp.66.

Lidová strana byla založena v místní obci dne 20. července 1945 . Prvním jejím předsedou byl Josef Kohoutek čp. 9.

Národně socialistická strana ve zdejší obci byla založena dne 4. listopadu 1945. měla 35 členů. Prvním důvěrníkem byl Augustin Vesecký čp. 21.

Počet obyvatel.

V roce 1945 má zdejší obec 342 obyvatel.

Počasí.

Počasí v lednu bylo pravé zimní. Byly menší mrazy (největší 14.1.1945- -20°C,)sněhu nebylo mnoho, sánka byla dobrá.

Obleva nastala 31. ledna 1945, 2.února 1945 nastalo oteplení, první prolet včel. V dubnu klesala teplota až na - 10 °C.

Dne 1. května 1945 se značně ochladilo a v noci na 2.května 1945 napadl sníh, který se udržel celé dopoledne.

Senoseč začala 8. června 1945, ale pro silně deštivé počasí protáhla se až do měsíce července. Léto bylo normální, bez zvláštních výkyvů. Žně začaly 26.července 1945. Hospodáři s radostí vyšli do polí ,aby sklídili první úrodu v osvobozené vlasti. Žně se částečně zdržely deštivým počasím od 11. do 15. srpna. Deštivé počasí nastalo opět 23.září 1945 a tím byly zdrženy podzimní práce.

Seznam zemědělských usedlostí počátkem roku 1945.

Číslo řadové	Jméno hospodáře popisné	Číslo	Celková výměra	
1	Velkostatek Dr. Weisse	1	102	45
2	Františka Pokorná	3	1	50
3	František Jech	5	2	37
4	František Klír	6	6	71

5	Josef Jech	7	0	96
6	Josef Kohoutek	9	29	20
7	Karel Bednář	10	16	53
8	František Jirků	11	8	41
9	Jan Váňa	12	7	86
10	Josef Bárta	13	8	45
11	Josef Kouba	14	1	15
12	František Papež	15	14	26
13	Antonín Primus	16	5	68
14	Antonín Kříženecký	17	9	88
15	Jindřich Najfus	18	7	89
16	Bohumil Švára	19	19	97
17	Jan Papež	20	6	97
18	Augustin Vesecký	21	7	06
19	Josef Petrásek	22	7	45
20	Marie Dušková	23	3	86
21	Petr Strnad	24	2	22
22	Jan Papež	25	5	12
23	Václav Zhorný	26	8	39
24	Jan Mašek	27	6	26
25	Václav Jech	28	4	45
26	Jan Strnad	31	2	22
27	Bohumil Zuzka	35	2	32
28	Marie Šustrová	37	4	81
29	Jan Vojna	38	3	22
30	Jan Kříženecký	39	10	73
31	Václav Kohoutek	40	2	86
32	Jan Chramosta	41	1	66

33	Adolf Pudil	42	2	61
34	Václav Pudil	44	2	70
35	Josef Papež	45	2	50
36	Alois Kratochvíl	46	2	50
37	Josef Jech	47	1	88
38	Jindřich Simandl	49	9	41
39	Jaroslav Kaňka	50	2	07
40	František Valeška	51	1	32
41	František Kohoutek	54	4	15
42	Alois Macko	55	4	05
43	František Jech	56	9	21
44	František Švára	58	10	58
45	František Kvasnička	59	5	38
46	František Novotný	61	5	89
47	Jaroslav Buřič	62	3	70
48	Quido Vesecký	63	6	28
49	Marie Dufková	66	1	61
50	František Albrecht	68	4	30
51	Rudolf Kolář	69	2	60
52	Marie Šustrová	71	3	13
53	Jindřich Švec	73	2	90
54	Obec Těchobuz		76	73
55	Veřejný statek		15	49
	Úhrn	494	80	

Zemědělské závody podle výměry.

0-2 ha	2- 5 ha	5- 10 ha	10- 15 ha	15- 20 ha	přes 20 ha
7 21	19	3	1	2	

Úmrtí 1945

Antonín Lhotka čp.67 zemřel dne 18. ledna 1945 ve stáří 79 roků, 4 měsíce 18 dní.

Anna Zhorná čp. 26 zemřela dne 28. května 1945 ve stáří 77 roků 9 měsíců 2 dni.

Josef Bárta čp.13, zemřel 5.6. 1945 ve stáří 49 roků 2 měsíce 1 den.

Hynek Procházka čp.32, zemřel 6.6. 1945 ve stáří 74 roků 5 měsíců 28 dní.

Josefa Macková čp.55 ,zemřela 15.8. 195 ve stáří 50 roků 9 měsíců.

Jan Papež čp. 20, zemřel 13.12.1945 ve stáří 59 roků 2 měsíce 4 dni.

Vymílání a mletí obilí.

Do 14. listopadu 1939 se mlelo a vymílalo volně za měřičné. Pravidelně se vymílala mouka na 60 %.
Od 1. ledna 1940 byla zavedena mlecí povolení.

Vymílání.

Rok	Od kdy		Pšenice ze 100 kg				Žita ze 100 kg	
	0	1	otruby	mouka	otruby			
1940	15.1.		30	40	-	26	75	21
	13.2.		20	50	-	27	-75	-21
	10.5.	15	63	-	19	-75	-21	
	1.10.	15	63	-	19	78	18	
1941	1.1.		-	80	-	16	78	18
	15.9.	30	30	20	16	78	18	
1942	1.1.		15	65	-	16	78	18
	11.2.	20	45	20	11	86	10	
	18.3.	20	45	29	2	93	2	
	1.9.	15	39	38	3	93	2	
1943	1.7.		-	78	-	18	93	2
	1.10.		-	66	12	18	93	2
1944	1.3.		-	78	-	18	93	2
	1.4.	25	53	-	18	93	2	

1.6.	-	78	-	18	93	2	
1.9.	-	71	7	18	93	2	
1945	1.1.	-	71	11	14	93	2
23.2.	-	66	26	3	93	2	
6.4.	-	56	36	3	93	2	
	1.9.	25	53	-	18	83	13

Mlecí povolení.

Mlecí obilí na samozásobitelské dávky bylo povolováno od 1.ledna 1940 jen na mlecí povolení. Toto vydával obecní úřad . Z počátku si každý mohl vézt obilí libovolně do kterého mlýna chtěl. Později, aby německé úřady měly snadnější kontrolu, byl určen každé vesnici některý mlýn v okolí obce. Naše obec byla přidělena do zdejšího mlýna „Olivova“, kde byl nájemcem mlynář Antonín Dospiva. Mlýn byl majetkem Dr. Weisse. Každý si mohl vézt obilí do mlýna samostatně a mouku si opět sám odvezl.

Na počátku války bylo povoleno semlít na jednu osobu na měsíc 21 kg žita a pšenice dohromady, později 18 kg, ke konci války 13 kg. Jak bylo vymíláno, ukazuje tabulka na straně 120 této knihy.

Kdo vezl do mlýna obilí bez povolení a byl přistižen nějakým kontrolním orgánem, jezdilo jich stále dost, byl trestán peněžitou pokutou i odnětím svobody.

Ke konci války byl zákaz jezdit samostatně do mlýna i na mlecí povolení. Do mlýna bylo voženo obilí ve stanovený den. Starosta obce určil podle potřeby několik povozů , které vzaly všem obilí, kteří chtěli semlít. Šel s nimi jeden průvodce, který měl u sebe mlecí povolení. Odvoz ze mlýna byl podobný. Ani tímto opatřením Němci nezamezili mletí „na černo“, to je bez poukazů. Do mlýna jezdilo se bez povolení dál, hlavně v noci. Jezdilo se s trakařem pěšinou v parku v noci neb se odnášelo do mlýna i ze mlýna na zádech. Jeden před druhým se ukrýval. Našli se v obci i špiclové, kteří se neštíteli udávat Němcům a tak dostali mlynáře Antonína Dospivu, který se snažil všem pomoci, do vězení na tři měsíce.

Povolení na šrotování vydával rovněž obecní úřad. Šrotovat se mohlo jen zadní obilí a oves jen ve mlýnech. Domácí šrotovníky byly zapečetěny.

Zásobování obyvatelstva za války.

Ve válce byly potraviny přidělovány na potravinové lístky. Příděly byly nedostačující, ale předepsaný příděl každý obdržel. Protože tyto minimální příděly nestačily, byly potraviny opatřovány „pod rukou“, na černém trhu, což mělo vzápětí vzrůst cen potravin do závratných výšek. Ceny některých produktů „na černém trhu“ uvádím: husa z pastvy 1 000Kč až 1 200Kč, husa krmenná 2 500Kč až 5 000 Kč, máslo 1kg 500 Kč až 800 Kč, v Praze až 1 000 Kč, bochník chleba až 100 Kč, jeden kilogram sádla dostupuje v Praze ceny až 1 600 Kč, 1 kg vepřového masa 300 Kč až 400 Kč, 1 kg hrubé mouky 20 Kč až 30 Kč, 1q pšenice až za 1 200 Kč ,1 kg zrnkové kávy až 10 000 Kč, 1 cigareta 4 Kč až 5 Kč. Obuv, šaty a textilie jdou do tisíců. Oblek pánský, nebo zimník za cenu až 10 000 Kč. Tyto ceny nebyly nijak ustáleny. Řídily se zámožností kupujícího, nebo podle toho, co kupující ještě přidal. Peníze již přestávaly býti platidlem a rozšířil se obchod výměnný. Potíží v zásobování využili lidé, kteří chtěli zbohatnouti bez práce. Nakupovali potraviny na venkově a v městech je draho

prodávali. Říkalo se jim „šmelináři“. Byli stíháni a krutě trestáni. Aby bylo čeleno vzrůstajícímu „černému trhu“, jsou zaváděny přísné prohlídky na nádražích i ve vlacích. Zatajené zásoby jsou konfiskovány a majitelé krutě trestáni konfiskací majetku nebo i smrtí.

Po vesnicích chodila hospodářská kontrola. Všichni hospodáři byli sezváni na jedno stanoviště, obyčejně do hostince a tam byli vyzváni, aby přihlásili uschované zásoby obilí. Přihlásí-li je dobrovolně, že za to nebudou trestáni. Nepřihlásí-li je a budou-li u někoho nalezeny, stihne ho za to přísný trest. Hospodáři, aby se vyhnuli domovní prohlídce, přihlásili nějaké obilí k dodávce.

Poslední kontrola byla ve zdejší obci na Zelený čtvrtek dne 29. března 1945. Nejobávanější kontrolou byl na okrese pelhřimovském Pokorný. Na zemědělce byl velmi hrubý. Při výslechu na ně přímo hulákal. Byl to Čech, ale počínal si hůře než Němci.

Kontingenty.

Okresní úřad předpisoval obcím dodávky brambor, obilí chlebového i krmného, slámy, sena, vajec, masa hovězího a vepřového, drůbeže. Obecní úřad rozpisoval kontingenty na jednotlivé zemědělce podle výměry zemědělské půdy. Z jednoho hektaru činila dodávka: 80 kg hovězího masa, 40 kg vepřového masa. Z jedné přihlášené slepice činila dodávka 65 kusů vajec.

Domácí porážky.

Chovatelům prasat byly povolovány k samozásobení rodiny domácí porážky. Povolení dával starosta obce. Mělo být přihlíženo k plnění kontingentu, hlavně k dodávce masa. Z každé domácí porážky bylo odváděno sádlo podle zjištěné váhy. Nejmenší dodávka byla 3,50 kg. Později byl stanoven paušál do 125 kg živé váhy, ze které činila dodávka 4 kg škvařeného sádla. Sádlo muselo být bílé, ne zahnědlé. Samozásobitelské dávky činily 1 kg masa a sádla na týden na jednu osobu.

Často se stávalo, že se po vsi roznesla zpráva, že od určitého data bude zákaz domácích porážek, jindy zase že bude zvýšena dodávka sádla, neb že se bude dodávat i maso. To přišla vždy pohroma na krmníky, kteří padali jako mouchy na podzim. později se ukázalo, že zpráva se nezakládá na pravdě.

Dvojjazyčné nápisy.

Po okupaci německé úřady nařídily, že státní veřejné budovy musí být označeny německo- českými nápisy. Úřední razítka musela být rovněž německo- česká.

Tancování „na černo“.

Po dobu války téměř všechna kulturní činnost ustala. Německé úřady nařídily, jaké slavnosti se musí pořádat. Taneční zábavy byly zakázány. Mládež si přece jen chtěla zatancovat. Ve zdejší obci scházeli se mladí tajně na obecním špejcharu velkostatku, kam je pouštěl šafář Vasyl Kyruluk, neb v čísle popisném 4, jehož jedna polovina nebyla obydlena. Při melodii harmoniky přišla si zatancovat mládež i z okolních obcí. Tyto zábavy nezůstaly utajeny. Našli se i udavači. A tak 8. listopadu 1944 vyšetřoval strážmistr, kdo se tancování zúčastnil a vybíral pokutu ve výši 50 Kč až 200Kč.

Kontroly.

Za války byly v obcích velmi časté kontroly. Na počátku války chodili kontroloři jen na obecní úřad, kontrolovat seznamy vydaných potravinových lístků, mlecích povolení, šrotovacích povolení a domácích porážek. V pozdější době přicházely kontroly do hospodářských usedlostí, kde kontrolovaly stav dobytka a drůbeže podle posledního úředního soupisu. Byl-li na dvoře větší stav drůbeže než bylo hlášeno, byla z toho peněžitá pokuta, často i trest vězení. V čísle popisném 10 v hospodářství Karla Bednáře byla při jedné kontrole, kterou prováděl strážmistr, nalezena nepřihlášená při soupise jedna chromá kachna. Musel za to jmenovaný zaplatit 500 Kč pokuty.

Protože zásob bylo čím dál tím méně, proto byly nařízeny kontroly všeobecné, při kterých byly kontrolovány i zásoby obilí. Tyto kontroly postihly obyčejně toho hospodáře, který neměl splněn předpis dodávek. Na takové kontroly přijíždělo obyčejně více kontrolorů s četnickým doprovodem, ke konci války byla mezi nimi i německá policie. Při takové kontrole bylo stavení „obráceno na ruby“. Ve stodole přeházena sláma, na půdě seno, obilí bylo na sýpce převáženo, ponecháno jen na setí a samozásobitelské dávky a ostatní bylo zabaveno a odvezeno bez proplacení.

Zastavilo-li na návsi osobní auto, tu již každý pozoroval, kdo vystupuje a co se bude zase dít. Byla-li to kontrola, roznesla se tato zpráva bleskurychle po celé vsi. A tu nastal velký shon. Schovávala se nehlášená domácí zvířata, máslo, vejce a ostatní zásoby. Mléko se vylévalo. Slepice byly odnášeny v pytlích za vesnici do příkopů a byly-li v tomto vězení déle, mnohá byla zadušena. Při takové návštěvě kontroly v obci bylo v každé chalupě zděšení, na koho zase padne los.

Kontroly dojížděly na vesnici i z mlékárny Madety z Pacova i z Tábora.

Dodávka mléka.

Držitelé dojnic museli vést záznamy denní dojivosti. Tyto záznamy nebyly nikde přesné. Zapsaná čísla neodpovídala skutečnosti.

Držitelé dojnic si mohli ponechat jako samozásobitelské dávky pro děti půl litru, pro dospělé čtvrt litru na osobu.

Mléko na lístky.

Ti, kteří neměli krávu, kupovali mléko od chovatelů krav na lístky, jednu osminu litru denně, ke konci války jednu šestnáctinu litru na jednu osobu denně. Toto množství mléka bylo jim počítáno jako dodávka do mlékárny.

Sběr mléka.

V každé obci byl určen sběrač mléka, který obyčejně večer sbíral mléko a sléval je do mlékárenských konví, které byly ráno odváženy do mlékárny. Ve zdejší obci sbíral mléko obchodník František Novotný čp. 53. Nejprve je sbíral ve svém domě, později byla postavena dřevěná sběrna mléka u

zahrady čp.9.

Z mléka byly brány vzorky a měřena tučnost. Kdo měl malou tučnost mléka, byl volán na okresní úřad k výslechu. Tam někdy stačila domluva, jindy toto předvolání vyneslo peněžitou pokutu, která v případě nezaplacení byla změněna na trest odnětí svobody.

Poslední kontrola.

Poslední kontrola v Protektorátě byla ve zdejší obci dne 29.března 1945 u Bártů čp.13, u Jechů čp.56 a u Bednářů čp.10.

Školství za Protektorátu.

Němci dobře věděli, že s převýchovou českého národa musí začít od nejmladší generace a proto se nejdříve zaměřili na školu. Bylo pronásledováno učitelstvo a ničena česká kniha jako v době „temna“. Škola, která měla vychovávat nastávající generace v duchu národním, lásce k národu a vlasti, měla sloužit Říši, vésti mládež k „říšské myšlence“ a potlačovat v ní každý projev národního uvědomění. Mládež se měla učit německému jazyku, který byl všemi Čechy nenáviděn, měla si uvědomovat velikost Říše, zdravít nacistickým pozdravem. Měla se vyzdvihovat německá kultura, měly se děti přesvědčit, že jsou Němci našimi ochránci, že naše země je starou germánskou půdou a Praha že je staré německé město.

Nastala čistka v žákovských a učitelských knihovnách. Od okresního úřadu docházely seznamy knih, které musely býti z knihoven vyřazeny. Vyřazené knihy, mapy, globusy byly odesílány okresnímu úřadu v Pelhřimově, který je pak hromadně odvážel do řečické papírny ke zničení. Abychom zachránili co nejvíce knih, listovali jsme jednu knihu za druhou, pročítali a místa, kde se jednalo o Československé republiky, jsme tuší začernovali. U této práce sedali jsme v nočních hodinách, aby revise byla ve stanovenou dobu provedena. Pochopitelně, že nemohla být provedena úplně a proto, když se proslýchalo, že někteří učitelé byli již také suspendováni za nepřesně provedenou revisi knihoven, vyřadili a zapečetili jsme téměř všechny knihy, vydané a zakoupené za republiky s tím vědomím, že po válce se knihy opět dají koupit. Některé, se kterými jsem se nemohl rozloučiti, uschoval jsem ve svém bytě. Po Heidrichově smrti, kdy se nacistická smečka nejvíce rozzuřila, zakopal jsem je se svými knihami a s knihami z obecní knihovny. Bohužel, po válce jsem je vykopal ze země již zetlelé a tak úplně zničené.

Česká razítka v knihách musela být začerněna tuší a otištěna razítka německo-česká. Ve všech knihách, kde bylo vytištěno „Státní nakladatelství“ jako vydavatel, muselo být slovo „Státní“ začerněno a nadepsáno „Školní“. Učitel, který knihu prohlížel, musel na titulním listě napsat „Přehlédnuto“, datum a podpis.

Stejně revise byly konány i v obecních knihovnách a s knihami vyřazenými bylo stejně naloženo. Učitelé museli ve feriálním dnu v týdnu a o hlavních prázdninách navštěvovati kurs německého jazyka a podrobiti se zkoušce z němčiny. Správy škol dostávaly z okresního úřadu příписy jen v jazyce německém a všechna hlášení škol musela býti rovněž v jazyce německém.

Obecní úřady dostávaly od protektorátních úřadů příписy německo-české, na které odpovídaly česky až do konce války.

Učitelstvo bylo nuceno podpisovati různé sliby věrnosti „vůdci a velkoněmecké říši“. Čím více Němci běsnili, tím větší odpor budili proti sobě.

Dlouhá byla doba šesti let, v nichž jsme s bolestí a hrůzou museli přihlížeti, jak plánovaně jsou osekávána naše národní práva a jak náš mateřský jazyk je potlačován ve školách i v úřadu.

Němčina na obecných školách.

Na obecných školách byly naše děti vyučovány jazyku německému od třetího postupného ročníku ve třech hodinách týdně, později byla němčina zavedena od prvního postupného ročníku ve čtyřech hodinách týdně a od třetího postupného ročníku o šesti až sedmi hodinách týdně. Němčině se vyučovalo na úkor jazyka českého a dějepisu, jehož vyučování bylo úplně zastaveno. Měšťanská škola byla přejmenována na hlavní školu, do které smělo jen 35 % žáků 4. postupného ročníku.

Někdy se nám již zdálo, že národ český je opravdu odsouzen k záhubě. V nejtěžších chvílích usedali jsme při uzamčených dveřích a zatemněných oknech k radiu, které jsme zakryli dekou neb peřinkou, aby hlas nebyl slyšitelný venku a dychtivě s utajeným dechem naslouchali slovům našich vlastenců v zahraničí a projevy našeho presidenta Dr. Edvarda Beneše byly pro nás hojivým balzámem.

Většina českého učitelstva zůstala věrna svému národu a tradicím našich vynikajících předků.

Občané věznění v Protektorátu.

V Protektorátě byli zemědělci trestáni peněžitou pokutou za různé přestupky, v případě nezaplacení v určité době byli trestáni odnětím svobody. Antonín Dospiva, mlynář čp.34 vězení tři měsíce za mletí „na černo“. V této souvislosti 1 měsíc vězení Václav Vojna čp. 38, nechal mlynáři oves, který byl nalezen při kontrole. Karolína Semrádová, čp. 32 pokuta 1 000 Kč, že měla ve mlýně 21 kg žita, ze sesbíraných klasů, nalezeného při kontrole na udání. Protože nezaplatila, byla ve vězení 14 dní.

Marie Větrovcová čp.30 vězení dva dni za nedodanou husu.

Josef Pokorný čp.3 šest měsíců vězení za zprostředkování prodeje hus.

Václav Kohoutek čp.4 deset dní za malou tučnost mléka.

Za nedodaná vejce byla vězněna Františka Jechová čp.7 a Josef Váňa čp.12.

Že budou pracovat hodně pomalu, řekli si Bohumil Šustr čp. 37, Jaroslav Kaňka čp.50 a Prokop Papež čp.20, kteří byli nuceni pracovat v lese Dr. Weisse. Lesní hajný na ně poukázal. Byli pozváni okresním úřadem v Pelhřimově k výslechu a potrestání odnětím svobody v r. 1944.

Nasazení na práci v Říši.

V Protektorátě byla česká mládež, chlapci i děvčata, hlavně ročník 1924, nucena pracovat v Říši v továrnách, hlavně na zbraně a střelivo. Ze zdejší obce byli do Říše nasazení:

Josef Buřič čp.63 byl nasazen na práci v Říši od června 1942. Byl topičem na dráze v Striegau ve Slezsku. Dne 31. ledna 1945 odtud utekl, dostal se domů, kde setrval až do konce války.

V listopadu 1943 byli na práci do Říše odvedeni Jan Váňa čp. 12 a Miloslav Vesecký čp.21. Oba byli

zaměstnání v Salzburku na nádraží. Jan Váňa byl přeložen do Wocklabruku, kde pracoval opět na nádraží. Odtud přijel v červnu 1944 na dovolenou a již se do Říše nevrátil. Do konce války se ukrýval doma, u příbuzných v Petrově Lhotě a v Křivsoudově. Když byl doma, na poli pracoval v noci, doma chodil v přestrojení.

Miloslav Vesecký přijel na dovolenou v dubnu 1944 a již se také do Říše nevrátil. Byla mu kladně vyřízena žádost ,aby mohl dále pracovati doma při zemědělství.

Na práci v Říši byli dále František Švára čp.5, který se vrátil až po válce. Václav Vesecký čp.64, který se vrátil také po válce. Jan Mašek čp.27, Rudolf Valeška čp.55, Jaroslav Mikula čp.30 a Bohuslav Strnad čp.24. Bohuslav Papež čp.20 pracoval v Ostravě.

Chlapci, kteří z Říše utekli, skrývali se obyčejně doma. Četnická stanice měla nařizeno je stíhat. Strážmistři byli dobří Češi. Když měli vykonat prohlídku u rodičů hledaného, oznámili to telefonicky na poštovní úřad poštmistrovi Josefu Němcovi, který jim dal vědět. Nikdo z chlapců nebyl německým úřadům vydán.

Přesídlení do pohraničí.

Podle dekretu presidenta republiky Dr.Edvarda Beneše byli z pohraničí Němci odsunuti do Německa. Na jejich místo byli voláni čeští lidé. Ze zdejší obce odstěhovali se v r. 1945 následující občané:

František Klír čp. 6 odstěhoval se dne 19. prosince 1945 do Scheibenreuthu, okres Cheb, kde převzal hospodářskou usedlost. Napsána byla na syna Františka, proto chalupa čp.6 v Těchobuzi byla ponechána v jeho vlastnictví.

František Vojna č.p.48 odstěhoval se do Chomutova, kde dělal listonoše.

Jan Mládek, zemědělský dělník ve zdejším statku, bytem v Tallenberku, odstěhoval se dne 3. listopadu 1945 do Droužkovic p. Spořice u Chomutova.

Jaroslav Vácha se odstěhoval do Ústí nad Labem. jeho otec byl lesním hajným ve službách Dr. Weisse.

V tomto roce odešlo z obce celkem 14. lidí, z toho do pohraničí 11 osob, mladí za prací odešli 4.

Narození.

Pavel Novotný č.p.53.

Úmrtí.

1. František Kuryluk, studující vyšší hospodářské školy v Táboře, syn šafáře statku. Zemřel 10.4.1945. Pochován v Těchobuzi ,později převezen do Radotína u Prahy.

2. Josef Bárta, rolník č.p.13, zabit granátem 5.6.1945.

3. Jan Papež, rolník č.p.20, zemřel 20. prosince 1945 ve stáří 59 let.